

ความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

Knowledge and Ability of Agricultural Extension Officers in Using Information Technology and Computer, Chiang Rai Agricultural Provincial Extension Office

กนกรัตน์ นันทะเสน และ วรทัศน์ อินทร์คัมพร
Kanokrat Nuntasan and Wallratat Intaruccomporn

ภาควิชาพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ. เชียงใหม่ 50200

Department of Agricultural Economy and Development, Faculty of Agriculture, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, Thailand

*Corresponding author: Email: nuntasan.k@hotmail.com

(Received: 27 February 2017; Accepted: 30 August 2017)

Abstract: The objectives of this research were to study the knowledge and ability in using the information technology and computer, personal factors of agricultural extension officers that have a relationship with knowledge and ability in using the information technology and computer as well as problem and recommendation for using the information technology and computer of agricultural extension officers in Chiang Rai. The samples were 1 director of Chiang Rai Provincial Agricultural Extension Office, 18 Chiefs of District Agricultural Extension Office and 73 agricultural extension officers.

From research finding, it was found that agricultural extension officers and chief of district agricultural extension office had high-level of knowledge in using the information technology and computer and a mid-level of ability in using the information technology and computer. The agricultural extension officers' personal factors that were related to their knowledge and ability in using the information technology and computer with statistical significance (Sig. < 0.5) were as follows; 1) gender related to the chief of District Agricultural Extension Office's knowledge, 2) the period of working in a field of technology and computer related to the agricultural extension officers' knowledge, 3) education and the period of working in a field of technology and computer related to the chief of district agricultural extension office's ability. From the study of the problems in using the information technology and computer of Chiang Rai Agricultural Provincial Extension Office, it was found that 1) the lack of specific knowledge in using the information technology and computer, for example, Photoshop program 2) the lack of personnel with specialized knowledge, and 3) the low-potential information technology and computer equipment.

Keywords: Knowledge and ability, information technology and computer, agricultural extension officers

บทคัดย่อ: การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ และปัจจัยส่วนบุคคลของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนปัญหา และข้อเสนอแนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรจังหวัด 1 คน เกษตรอำเภอ 18 คน และเกษตรตำบล 73 คน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรอำเภอและเกษตรตำบล ทั้งสองกลุ่มมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ในระดับมาก และทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และความสามารถของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. < 0.5) คือ 1) เพศ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของเกษตรอำเภอ 2) ระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของเกษตรตำบล 3) ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความสามารถของเกษตรอำเภอ และจากการศึกษาปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย พบว่า 1) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรขาดความรู้เฉพาะอย่างยิ่งในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมตัดแต่งรูปภาพ 2) ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง และ 3) อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีศักยภาพต่ำ

คำสำคัญ: ความรู้และความสามารถ เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในงานส่งเสริมการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพ มีการเชื่อมโยงกับนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของรัฐบาล และของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559ก) และในแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2560-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้กำหนดเป้าหมายการทำงานส่งเสริมการเกษตรที่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ไว้คือ การเพิ่มขีดความสามารถและความเชี่ยวชาญนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม (appropriate technology) การพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร และองค์ความรู้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาฐานข้อมูล การใช้ประโยชน์จากข้อมูล และส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน

งานส่งเสริมการเกษตร เพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงดิจิทัล และยังมุ่งเน้นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน และผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรและภาคการเกษตรอีกด้วย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559ข)

จากนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร และแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ได้มีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการจัดเก็บ จัดทำรายงานข้อมูลการผลิตทางการเกษตร แล้วประมวลผลโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จนมาถึงปัจจุบันได้มีการดำเนินการพัฒนาระบบการจัดเก็บและการรายงานอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดอบรมถ่ายทอด

ความรู้ให้แก่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรอยู่เสมอ (คณะทำงานการบริหารองค์ความรู้, 2560)

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ได้นำนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรมาใช้ และได้มีการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ให้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรอยู่เสมอ ซึ่งหลังจากการอบรมจำเป็นต้องมีการประเมินติดตามผลว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการพัฒนาส่งเสริมการเกษตร จากงานวิจัยของสิรินาฏ และคณะ (2556) เรื่อง ความพร้อมในการใช้ e - Extension เพื่องานส่งเสริมการเกษตร ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หรือ e - Extension คือ ขาดทักษะการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและจำนวนเจ้าหน้าที่งบประมาณไม่เพียงพอ และแต่จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย พบว่า มีการศึกษาความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ในด้านนี้อยู่ไม่มากนัก อาทิเช่น งานวิจัยของณัฐ และธานินทร์ (2555) เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อสนับสนุน e-Extension ในงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งงานวิจัยได้ทำการวิจัยใน 76 จังหวัด รวมถึงจังหวัดเชียงรายด้วย จึงเป็นที่มาของการศึกษา ความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษาถึงปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และระบบโปรแกรมต่าง ๆ ในงานส่งเสริมการเกษตร ให้การทำงานส่งเสริมการเกษตรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษามี 2 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ได้แก่ เกษตรจังหวัดเชียงราย จำนวน 1 คน และเกษตรอำเภอ จำนวน 18 คน
กลุ่มที่ 2 เกษตรตำบล จำนวน 89 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้มีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงศึกษาจากจำนวนทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรจังหวัดเชียงราย จำนวน 1 คน และเกษตรอำเภอ จำนวน 18 คน

กลุ่มที่ 2 เกษตรตำบล จำนวน 89 คน ผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ($e = 0.05$) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 73 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาดังนี้

กลุ่มที่ 1 เกษตรตำบล ใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบความรู้

กลุ่มที่ 2 เกษตรจังหวัด ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews)

กลุ่มที่ 3 เกษตรอำเภอ ใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบความรู้

ผู้วิจัยได้ทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (reliability) พบว่า แบบสอบถามแต่ละกลุ่มมีค่า Cronbach's alpha ดังนี้ แบบทดสอบความรู้ของเกษตรอำเภอ มีค่าเท่ากับ 0.802 แบบทดสอบความสามารถของเกษตรอำเภอ มีค่าเท่ากับ 0.971 แบบทดสอบความรู้ของเกษตรตำบล มีค่าเท่ากับ 0.822 และแบบทดสอบความสามารถของเกษตรตำบล เท่ากับ 0.822

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าต่ำสุด (minimum) และในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple regression analysis)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกษตรกรจังหวัด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

เกษตรกรอำเภอ ร้อยละ 83.3 เป็นเพศชาย ร้อยละ 77.8 มีอายุเฉลี่ย 56.8 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 72.2) โดยร้อยละ 77.8 สำเร็จการศึกษาทางด้านเกษตรศาสตร์ มีระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งเกษตรกรอำเภอเฉลี่ย 5.4 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 24.6 ปี มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เฉลี่ย 6.83 ปี สำหรับเกษตรกรตำบล ร้อยละ 56.2 เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.7 มีอายุเฉลี่ย 45.0 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 75.3) โดยร้อยละ 91.8 สำเร็จการศึกษาด้านเกษตรศาสตร์ มีระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งเกษตรกรตำบลเฉลี่ย 18.1 ปี ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 20.9 ปี มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เฉลี่ย 5.7 ปี

ความรู้ทั่วไปในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

จากการทำแบบทดสอบด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน พบว่า เกษตรอำเภอ มีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 8.78$) สำหรับแหล่งความรู้ในเรื่อง

เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เกษตรอำเภอต้องการศึกษาจาก การเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงาน (ร้อยละ 94.4) ในด้านความรู้ของเกษตรกรอำเภอในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พบว่าร้อยละ 88.9 หมายความว่า เกษตรอำเภอมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ในระดับมากที่สุด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านโปรแกรมเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความรู้เรื่องโปรแกรม Social Network มากที่สุด (ร้อยละ 94.4)

2) ด้านโปรแกรมที่ใช้งานกับคอมพิวเตอร์ คือ ความรู้เรื่องโปรแกรมดูหนัง ฟังเพลง มากที่สุด (ร้อยละ 88.9)

เกษตรกรอำเภอร้อยละ 94.4 ให้ความเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน คือ สามารถลดอุปสรรคในเรื่องเวลาและระยะทางในการติดต่อสื่อสาร และสามารถเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เกษตรอำเภอร้อยละ 94.4 มีความต้องการมีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม และความรู้ที่ต้องการรับเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด คือ ความรู้เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน (ร้อยละ 55.6) สำหรับแหล่งความรู้ในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ เกษตรอำเภอร้อยละ 88.9 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงาน

เกษตรกรตำบล มีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 7.18$) สำหรับแหล่งความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เกษตรตำบลต้องการศึกษาจากผู้มีประสบการณ์ หรือผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 76.7) ในด้านความรู้ของเกษตรกรตำบลในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พบว่าร้อยละ 74.0 หมายความว่า เกษตรตำบลมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ในระดับมากที่สุด สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านโปรแกรมเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความรู้เรื่องโปรแกรม Social Network มากที่สุด (ร้อยละ 93.2)

2) ด้านโปรแกรมที่ใช้งานกับคอมพิวเตอร์ คือ ความรู้เรื่องโปรแกรม Microsoft Office มากที่สุด (ร้อยละ 97.3)

เกษตรกรตำบลร้อยละ 87.7 ให้ความเห็นว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน คือ สามารถลดอุปสรรคในเรื่องเวลาและระยะทาง ในการติดต่อสื่อสาร เกษตรตำบลร้อยละ 79.5 มีความต้องการมีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม และความรู้ที่ต้องการรับเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ในเรื่องหลักการถ่ายภาพและวิดีโอ (ร้อยละ 75.3) วิธีการเข้ารับความรู้ร้อยละ 76.7 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงาน

ความสามารถการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ในงานส่งเสริมการเกษตร ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

จากการสอบถาม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของเกษตรกรอำเภอและเกษตรตำบล โดยใช้คำถามตามมาตรวัด 3 ระดับมาก ปานกลาง น้อย พบว่า เกษตรอำเภอ มีความสามารถการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อยู่ในงานส่งเสริมการเกษตร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.80$) ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พบว่า มีความสามารถระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.88$)

2) ความสามารถการใช้งานเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า มีความสามารถระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.71$)

สำหรับเกษตรกรตำบล พบว่า มีความสามารถการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ในงานส่งเสริมการเกษตร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.83$) ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1 ความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พบว่า เกษตรตำบลมีความสามารถระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.93$)

2) ความสามารถการใช้งานเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรตำบลมีความสามารถระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.67$)

การทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร กับความรู้และความสามารถการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ เพศ (ชาย = 1, หญิง = 0) อายุ (ปี) ระดับการศึกษา (จบปริญญาตรีและต่ำกว่า = 0, สูงกว่าปริญญาตรี = 1) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง (ปี) ประสบการณ์การทำงาน (ปี) และระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ (ปี)

ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ความรู้ และความสามารถของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งการวิเคราะห์แยกออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรอำเภอ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. < 0.5)

เกษตรกรตำบล พบว่า ระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. < 0.5) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

2. ด้านความสามารถของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรอำเภอ พบว่า ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. < 0.5) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 2

Table 1. The relationships between general background of agricultural extension officers and knowledge in using the information technology and computer

Agricultural extensionist	Variables	Unstandardized coefficients B	t	Sig.
Chief of District	(Constant)	12.375	1.098	0.296
Agricultural Extension Offices	Gender	1.512	1.968	0.040*
	Age	-0.109	-0.476	0.644
	Education	0.250	0.435	0.672
	Period in position	-0.201	-0.337	0.742
	Work experience	0.035	0.210	0.838
	Period of working in relation with technology and computer	0.023	0.476	0.643
$R^2 = 0.325$ $SE_{est} + 1.025$ $F = 8.083$ $P - value > 0.038$				
Agricultural extension officers	(Constant)	7.762	6.285	0.000
	Gender	0.221	0.670	0.505
	Age	0.010	0.242	0.810
	Education	-0.121	-0.283	0.778
	Period in position	0.008	0.257	0.798
	Work experience	-0.089	-1.675	0.099
	Period of working in relation with technology and computer	0.101	3.019	0.004*
$R^2 = 0.440$ $SE_{est} + 1.3182$ $F = 8.632$ $P - value > 0.000$				

** Significant 0.01; * Significant 0.05

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

ผลจากการวิจัยพบว่า เกษตรอำเภอและเกษตรตำบล ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่สำคัญได้แก่ 1) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรขาดความรู้เฉพาะอย่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมตัดแต่งรูปภาพ 2) ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง และ 3) อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีศักยภาพต่ำ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ทั้งสองกลุ่มมีข้อเสนอแนะว่า

เกษตรอำเภอเสนอแนะว่า ต้องพัฒนานักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ให้มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกษตรตำบลเสนอแนะว่า ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถยิ่งขึ้น และพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเข้ารับการฝึกอบรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกษตรจังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์เกษตรจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปได้ว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นมากในงานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

Table 2. The relationships between general background of agricultural extension officers and ability in using the information technology and computer

Agricultural extensionist	Variables	Unstandardized coefficients	t	Sig.
		B		
Chief of District	(Constant)	-106.554	-0.930	0.373
Agricultural Extension Offices	Gender	-14.023	-1.795	0.100
	Age	4.135	1.774	0.104
	Education	22.676	3.884	0.003**
	Period in position	-0.425	-0.661	0.522
	Work experience	-2.231	-1.298	0.221
	Period of working in relation with technology and computer	1.246	2.485	0.030*
	$R^2 = 0.684$ $SE_{est} + 10.422$ $F = 3.962$ $P - value > 0.023$			
Agricultural extension officers	(Constant)	56.509	4.134	0.000
	Gender	-2.157	-0.591	0.556
	Age	0.559	1.185	0.240
	Education	8.440	1.778	0.080
	Period in position	-0.295	-8.37	0.405
	Work experience	-0.564	-0.958	0.342
	Period of working in relation with technology and computer	0.450	1.216	0.228
	$R^2 = 0.309$ $SE_{est} + 14.59239$ $F = 4.913$ $P - value > 0.000$			

** Significant 0.01; * Significant 0.05

ก็ได้ใช้ระบบ MRCF เข้ามาบริหาร โดย M คือ mapping จัดทำและใช้ข้อมูลแผนที่ และ R คือ remote sensing การประสานและให้บริการเกษตรกรด้วยการสื่อสารระยะไกล

การทำงานส่งเสริมการเกษตรได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อาทิเช่น ระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ที่มีกรขึ้นทะเบียนในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การทำงานผ่านระบบออนไลน์ สามารถประมวลข้อมูล ให้เห็นข้อมูลเกษตรกรที่สามารถตรวจสอบได้จากระบบทันที การส่งงานเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านทางโปรแกรมไลน์ (Line) ในปัจจุบันกลุ่มของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกคือ นักวิชาการที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่มีความชำนาญ

มากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ส่วนกลุ่มที่สอง คือ กลุ่มที่มีอายุ 40 ปีลงมา จะเป็นกลุ่มที่มีความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพอสมควร โดยการทำงานจะเน้นการทำงานร่วมกัน โดยใช้วิธีการที่แนะนำเอง และน้องแนะนำพี่ พี่สอนประสบการณ์ทำงานน้อง ส่วนน้องคอยสอนการใช้เทคโนโลยีและการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่พี่ เป็นการทำงานควบคู่กันไป ทำให้การทำงานส่งเสริมการเกษตรสามารถดำเนินไปได้ และได้ยึดหลักนโยบายของรัฐบาลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการทำงานมากขึ้น เพื่อเป็นการประหยัดเวลา งบประมาณ อีกด้วย และอนาคต หากมีการศึกษาในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม ส่วนราชการอาจจะเป็นศูนย์กลางให้ความรู้ใน

เรื่องของการสื่อสารสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ด้านการเกษตร ให้กับพี่น้องเกษตรกรไทยอีกด้วย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

ความรู้ทั่วไปในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบล มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ในระดับมาก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. โปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรอำเภอและเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่มีความรู้มากที่สุด คือ โปรแกรม Social Network ได้แก่ โปรแกรมไลน์ (Line) และเฟสบุ๊ก (Facebook) สามารถอธิบายได้ว่า โปรแกรมไลน์และเฟสบุ๊ก เป็นโปรแกรมที่มีความสามารถหลากหลาย สามารถใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือและคอมพิวเตอร์ ติดต่อสื่อสารกันง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัดงบประมาณ และยังเป็นพื้นที่ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว ผลงาน บทความ วิดีโอ รูปภาพ พุดคุยพบปะเพื่อแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จากงานวิจัยของ สามารถ (2558) พบว่า โปรแกรมไลน์ เป็นลักษณะของการติดต่อสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถติดต่อสื่อสารได้ไม่จำกัดช่วงเวลา รองรับการส่งไฟล์ข้อมูลได้มากมาย และที่สำคัญคือ สามารถส่งผ่านข้อมูลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

2. โปรแกรมที่ใช้ทำงานกับคอมพิวเตอร์ จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรอำเภอส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องโปรแกรมดูหนัง ฟังเพลง สามารถอธิบายได้ว่า โปรแกรมดูหนัง ฟังเพลง เป็นโปรแกรมพื้นฐาน ให้ความบันเทิง เป็นที่รู้จักของคนส่วนใหญ่ คนไม่มีความถนัดทางคอมพิวเตอร์ ก็สามารถใช้งานโปรแกรมนี้ได้ สำหรับเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ในโปรแกรม Microsoft Office เนื่องจากว่าเป็นโปรแกรมการทำงานที่เกษตรกรตำบล ต้องใช้ในการทำงานอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้มีความรู้และความถนัดในโปรแกรม สอดคล้องกับรายงานของ ปริดาภรณ์ (2556) เรื่อง Excel statistic analysis พบว่า บุคลากรทุกคนจะใช้โปรแกรม Excel ในด้านการสร้างตารางคำนวณด้านฐานข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล จากการศึกษาความต้องการความรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบล พบว่าส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้เพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่า ทั้งเกษตรกรอำเภอและเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาความรู้ของตนให้สูงขึ้น โดยความรู้ที่เกษตรกรอำเภอส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด คือ การใช้งานคอมพิวเตอร์บริหารงาน โดยความต้องการความรู้ในเรื่องการใช้งานคอมพิวเตอร์บริหารงานของเกษตรกรอำเภอ ผู้ซึ่งอยู่ในระดับผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย และคณะ (2558) เรื่อง การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 37 พบว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว การบริหารงานโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารนั้น ย่อมทำให้การบริหารงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนควบคุมการทำงาน และประกอบกิจการตัดสินใจอย่างถูกต้อง สำหรับเกษตรกรตำบล ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด คือ หลักการถ่ายภาพและวิดีโอ

ความสามารถการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ในงานส่งเสริมการเกษตร

เกษตรอำเภอ มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมเกษตรอำเภอ มีความสามารถในระดับปานกลางที่สำคัญ ได้แก่ 1) การใช้งานคอมพิวเตอร์ รับและส่ง E-mail ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2) การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 3) การใช้งานแอปพลิเคชัน Protect Plants DOAE Smart Check plus และ AC AGRI VOCAB ของกรมส่งเสริมการเกษตรผ่านโทรศัพท์มือถือ 4) การเชื่อมต่อสัญญาณการประชุมทางไกล (VDO Conference) ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

2. ความสามารถในการใช้งานเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลจากการวิจัยพบว่า ในภาพรวมเกษตรอำเภอมีความสามารถในระดับปานกลาง ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 2) ระบบสารสนเทศของศก.กรเกษตร 3) ระบบการเรียนรู้ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ (e - Learning) 4) ข้อมูลภาวะการผลิตพืชรายเดือน

จากความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรอำเภอ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากว่าเกษตรอำเภอส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุมากแล้วในการทำงานจะเป็นนักบริหาร มากกว่านักปฏิบัติ การทำงานข้อมูล เอกสาร หรืองานพิมพ์ต่าง ๆ จะมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายงานเป็นผู้ดำเนินงานให้ และเนื่องจากเกษตรอำเภอ มีปัญหาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ระดับมากในด้าน 1) การเชื่อมต่อเซิร์ฟเวอร์ (server) จากส่วนกลาง 2) อุปกรณ์ของเทคโนโลยีสารสนเทศขาดหาย ชำรุด ไม่ได้รับการบำรุงรักษา และ 3) ขาดความรู้ในเรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินาฏ และคณะ (2556) ที่พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมีปัญหาในการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร คือ ขาดทักษะการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและจำนวนเจ้าหน้าที่ ขาดงบประมาณไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรอำเภอ อยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามเกษตรอำเภอมีความสามารถในการสื่อสาร สั่งการ เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือได้ เช่น Line, WhatsApp การอยู่ในระดับมาก

สำหรับเกษตรตำบล มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ในภาพรวมเกษตรตำบล มีความสามารถในระดับปานกลางที่สำคัญ ได้แก่ 1) การใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสาร และหนังสือราชการ 2) การใช้เครื่อง GPS ในการเก็บข้อมูลแล้วนำมาศึกษา วิเคราะห์ ส่งเคราะห์ข้อมูล 3) การเชื่อมต่อสัญญาณการประชุมทางไกล (VDO Conference) ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 4) การใช้งานแอปพลิเคชัน Protect Plants DOAE Smart Check plus และ AC AGRI VOCAB ของกรมส่งเสริมการเกษตรผ่านโทรศัพท์มือถือ

2. ความสามารถในการใช้งานเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลจากการวิจัยพบว่า ในภาพรวมเกษตรตำบลมีความสามารถในระดับปานกลาง ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 2) ระบบสารสนเทศวิชาทฤษฎีชุมชน (SMCE) 3) ระบบการเรียนรู้ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ (e - Learning) 4) ข้อมูลภาวะการผลิตพืชรายเดือน

จากการวิจัยความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรตำบล ที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากว่า เกษตรตำบลมีปัญหาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ระดับมากในด้าน 1) เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน 2) อุปกรณ์บางอย่างของ

เทคโนโลยีสารสนเทศขาดหาย ขำรุค ไม่ได้รับการบำรุงรักษา 3) การเชื่อมต่อเซิร์ฟเวอร์ (server) จากส่วนกลาง 4) ขาดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้เฉพาะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ 5) เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในเรื่องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดการขัดข้อง ซึ่งจากนโยบาย ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2558) และแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2556-2559 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2556) ได้ระบุไว้ว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็น smart officer ที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปยังเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน ประชาชนผู้สนใจ และหน่วยงานในภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ และในด้านการประชาสัมพันธ์เชิงรุก มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในแนวทาง การดำเนินงานและภารกิจสำคัญ เผยแพร่การดำเนินงาน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรมส่งเสริมการเกษตรต่อสาธารณชน ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตรควรมีการจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ด้านที่มีปัญหาในระดับมาก ให้แก่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เพื่อที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จะได้เป็นผู้ที่มีศักยภาพเป็น smart officer อย่างแท้จริง

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการขาดความรู้ งบประมาณ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ และระบบโปรแกรมการทำงานต่าง ๆ ซึ่งทุกปัญหาคงมีการแก้ไข ปัญหาให้ตรงประเด็น ตรงตามความต้องการของผู้ดำเนินงาน เพราะถ้าหากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขแล้วนั้น ก็อาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรจัดการอบรมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พัฒนาระบบโปรแกรมที่ง่ายต่อการนำไปใช้ สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ หรือซ่อมบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและ

คอมพิวเตอร์ ให้มีความพร้อมในการทำงาน และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการทำงานในยุคปัจจุบัน

ความคิดเห็นเกษตรจังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายได้ว่า เกษตรจังหวัดเชียงรายได้เห็นถึงความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เห็นควรรณนโยบายของรัฐบาลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับการทำงานส่งเสริมการเกษตร และเห็นควรให้นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะสามารถเป็นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรมืออาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ให้แก่เกษตรกรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจากรวรรณ และคณะ (2560) สามารถสรุปได้ว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมความรู้ที่เหมาะสม ถ่ายทอดความรู้วิชาการ และเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อให้เกษตรกรได้ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร

สรุป

เกษตรอำเภอและเกษตรตำบล มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมาก มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร กับความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรอำเภอ ระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรตำบล ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ของเกษตรอำเภอ และจากการศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์พบว่า นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรขาดความรู้เฉพาะอย่าง เช่น การใช้โปรแกรมตัดแต่งรูปภาพ

ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ มีศักยภาพต่ำ ดังนั้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ และควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมบำรุง และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนายสุเทพ ทิพย์รัตน์ เกษตรจังหวัดเชียงราย เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบลสังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงรายทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2556-2559. กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพฯ. 47 หน้า.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2558. คู่มือการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรประจำปี 2558. กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพฯ. 114 หน้า.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2559ก. ระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF. กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพฯ. 70 หน้า.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2559ข. แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2560-2564. กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพฯ. 24 หน้า.

คณะทำงานการบริหารองค์ความรู้. 2560. รายงานผลการจัดการความรู้ ประจำปี 2560 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2 หน้า.

จารุวรรณ พุดัน สุรพล เศรษฐบุตร วรทัศน์ อินทร์คัมพร และ ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเกษตรกรที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยของเกษตรกรในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารเกษตร 33(3): 97-104.

ชาติชาย ทนชะว้าง อินทร์ จันท์เจริญ และ วีรพันธุ์ศิริฤทธิ์. 2558. การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 37. Veridian E-Journal, Silpakorn University 8(1): 789-800.

ณัฐ สมณคุปต์ และ ธาณินทร์ คงศิลา. 2555. การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อสนับสนุน e - Extension ในงานส่งเสริมการเกษตร. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 43(2)(พิเศษ): 613-617

ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์. 2556. รู้จักกับโปรแกรม Excel. บริษัท ไอดีซีพีริเมียร์ จำกัด, นนทบุรี. 310 หน้า.

สามารถ อัยกร. 2558. โปรแกรมไลน์กับการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา 9(1): 102-107.

สิรินาฏ เทพหิรัญญู พิชัย ทองดีเลิศ และ สาวิตรี รั้งสิภัทร์. 2556. ความพร้อมในการใช้ e - Extension เพื่อ งาน ส่ง เสริม การ เกษตร ใน เขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารวิชาการส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร 9(2): 66-76.

Yamane, T. 1973. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. Harper and Row, New York.